

Sprendimai bylose C-549/18 *Komisija / Rumunija***Error! Reference source not found.**

ir C-550/18 *Komisija / Airija***Error! Reference source not found.**

Spauda ir informacija

Rumunijai ir Airijai nurodyta sumokėti Komisijai atitinkamai 3 000 000 EUR ir 2 000 000 EUR vienkartinės sumas

Šios dvi valstybės narės per nustatytą terminą į nacionalinę teisę nevisiškai perkėlė Direktyvą dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos

Direktyvos 2015/849¹ tikslas – užkirsti kelią Europos Sąjungos finansų sistemos naudojimui pinigų plovimo ir teroristų finansavimui tikslais. Valstybės narės turėjo perkelti šią direktyvą į savo nacionalinę teisę ne vėliau kaip 2017 m. birželio 26 d. ir informuoti Europos Komisiją apie šiuo klausimu priimtas priemones.

2018 m. rugpjūčio 27 d. Komisija pateikė Teisingumo Teismui du ieškinius dėl įsipareigojimų neįvykdymo, manydama, kad Rumunija ir Airija per atitinkamose pagrįstose nuomonėse nustatytą terminą nevisiškai perkėlė Direktyvą 2015/849 į nacionalinę teisę ir nepranešė apie atitinkamas nacionalines perkėlimo priemones. Be to, remdamasi SESV 260 straipsnio 3 dalimi² ji prašė priteisti iš Rumunijos ir Airijos, pirma, sumokėti periodinę baudą už kiekvieną dieną nuo sprendimo paskelbimo dienos už pareigos pranešti apie šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės neįvykdymą ir, antra, sumokėti vienkartinę sumą. Vėliau Komisija informavo Teisingumo Teismą, kad atsisako dalies savo ieškinio, nes nebeprašo skirti periodinės baudos už kiekvieną dieną, kadangi, visiškai perkėlus Direktyvą 2015/849 į Rumunijos ir Airijos teisę, šis prašymas neteko dalyko.

Šiomis aplinkybėmis Rumunija ir Airija ginčijo SESV 260 straipsnio 3 dalyje numatytos sankcijų sistemos taikymą. Šios dvi valstybės narės taip pat teigė, kad Komisijos prašymas įpareigoti sumokėti vienkartinę sumą yra ne tik nepagrįstas, bet ir neproporcingas atsižvelgiant į bylos aplinkybes ir šios rūšies pinigines baudos tikslą. Jos priekaištavo Komisijai dėl to, kad ši išsamiai ir kiekvienu konkrečiu atveju nemotyvavo savo sprendimo prašyti skirti tokią baudą nagrinėjamu atveju.

Dviem 2020 m. liepos 16 d. didžiosios kolegijos sprendimais Teisingumo Teismas patenkino Komisijos ieškinius. Jis konstatavo, pirma, kad pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui Rumunija ir Airija nepriėmė Direktyvą 2015/849 perkeliančių nacionalinių priemonių ir apie jas nepranešė Komisijai, todėl neįvykdė įsipareigojimų pagal šią direktyvą.

Antra, Teisingumo Teismas nusprendė, kad SESV 260 straipsnio 3 dalis taikoma šiose bylose³. Teisingumo Teismas priminė, kad pareiga pranešti apie į nacionalinę teisę perkeliančias nuostatas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, reiškia valstybių narių pareigą pateikti pakankamai aiškią ir konkrečią informaciją apie direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę priemones. Tam, kad būtų

¹ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015, p. 73).

² Pagal SESV 260 straipsnio 3 dalį Teisingumo Teismas gali skirti atitinkamai valstybei narei piniginę baudą (vienkartinę sumą arba periodinę baudą), jeigu ji nevykdo pareigos pranešti Komisijai „apie Sąjungos direktyvą į nacionalinę teisę perkeliančias priemones“.

³ Teisingumo Teismas šią SESV nuostatą pirmą kartą taikė 2019 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendime *Komisija / Belgija* (SESV 260 straipsnio 3 dalis – *Spartieji elektroninių ryšių tinklai*) (C-543/17); taip pat žr. Pranešimą spaudai Nr. 88/19.

laikomasi šios pareigos šiose bylose, valstybės narės turėjo nurodyti kiekvieną minėtos direktyvos nuostatą perkeliančią (-ias) nacionalinę (-es) nuostatą (-as). Pažymėjęs, kad Komisija įrodė, jog Rumunija ir Airija per pagrįstoje nuomonėje nustatytą terminą nepranešė apie Direktyvos 2015/849 perkėlimo priemones, Teisingumo Teismas nusprendė, pirma, kad taip konstatuotas įsipareigojimų neįvykdymas patenka į šios nuostatos taikymo sritį.

Antra, Teisingumo Teismas priminė, kad Komisija neprivalo kiekvienu konkrečiu atveju motyvuoti savo sprendimo prašyti skirti piniginę baudą pagal SESV 260 straipsnio 3 dalį. Iš tiesų jis nusprendė, kad šios nuostatos taikymo sąlygos negali būti labiau ribojančios nei tos, kuriose numatytas SESV 258 straipsnio įgyvendinimas, nes SESV 260 straipsnio 3 dalis yra tik papildoma nuostata, taikoma procedūrai dėl įsipareigojimų neįvykdymo, kurios įgyvendinimas priklauso Komisijos diskrecijai ir kurios atžvilgiu Teisingumo Teismas negali vykdyti teisminės kontrolės. Šis motyvų nebuvimas neturi įtakos atitinkamos valstybės narės procesinėms garantijoms, nes Teisingumo Teismas, skirdamas tokią baudą, turi pareigą motyvuoti.

Vis dėlto Teisingumo Teismas patikslino, kad Komisija privalo motyvuoti prašomos skirti piniginės baudos pobūdį ir dydį, šiuo klausimu atsižvelgdama į savo priimtas gaires, nes pagal SESV 260 straipsnio 3 dalį pradėtame procese Teisingumo Teismas turi tik ribotą diskreciją. Iš tiesų, kai šis teismas konstatuoja įsipareigojimų neįvykdymą, Komisijos pasiūlymai įpareigoja Teisingumo Teismą dėl baudos, kurią jis gali skirti, pobūdžio ir maksimalaus skirtinos baudos dydžio.

Trečia, dėl įpareigojimo sumokėti vienkartinę sumą šiose bylose Teisingumo Teismas priminė, kad 260 straipsnio 3 dalyje įdiegto mechanizmo tikslas – ne vien paskatinti valstybes nares kuo greičiau nutraukti įsipareigojimų nevykdymą, kuris, nesant tokios priemonės, galėtų tęstis, bet ir supaprastinti ir pagreitinti piniginių baudų skyrimo procedūrą, taikomą, kai neįvykdomas įsipareigojimas pranešti apie pagal teisėkūros procedūrą priimtos direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonę. Taigi jis nusprendė, kad Komisijos ieškinys, kaip šioje byloje, kuriuo prašoma įpareigoti sumokėti vienkartinę sumą, negali būti atmestas kaip neproporcingas vien dėl to, kad jis susijęs su įsipareigojimų neįvykdymu, kuris, nors ir tęsėsi tam tikrą laiką, pasibaigė tuo metu, kai Teisingumo Teismas nagrinėjo faktines aplinkybes, nes įpareigojimas sumokėti vienkartinę sumą grindžiamas atitinkamos valstybės narės įsipareigojimų nevykdymo pasekmių privatiems ir viešiesiems interesams vertinimu, ypač kai įsipareigojimai buvo nevykdomi ilgą laiką.

Ketvirta, dėl vienkartinės sumos, kurią šiose bylose reikia skirti, apskaičiavimo Teisingumo Teismas priminė, kad naudodamasis savo diskrecija šioje srityje, kuri yra apribota Komisijos pasiūlymų, jis turi nustatyti vienkartinės sumos, kurią valstybė narė gali būti įpareigota sumokėti pagal SESV 260 straipsnio 3 dalį, dydį taip, kad, pirma, jis atitiktų aplinkybes ir, antra, būtų proporcinga padarytam pažeidimui. Šiuo aspektu reikšmingi veiksniai yra konstatuoto įsipareigojimų neįvykdymo sunkumas, jo trukmė ir atitinkamos valstybės narės mokumas.

Visų pirma, kiek tai susiję su pažeidimo sunkumu, Teisingumo Teismas nusprendė, kad nors Rumunija ir Airija įsipareigojimų nevykdymą, kuriuo kaltinamos, nutraukė vykstant procesui, vis dėlto šis pažeidimas vis dar tęsėsi pasibaigus atitinkamose pagrįstose nuomonėse nustatytam terminui, todėl Sąjungos teisės veiksmingumas nebuvo užtikrintas visą laiką.

Antra, dėl pažeidimo trukmės vertinimo Teisingumo Teismas priminė, kad ji iš esmės turi būti vertinama atsižvelgiant į momentą, kuriuo Teisingumo Teismas nagrinėja faktines aplinkybes, t. y. į proceso pabaigos dieną. Dėl laikotarpio, į kurį reikia atsižvelgti nustatant pagal SESV 260 straipsnio 3 dalį skirtinos vienkartinės sumos dydį, pradžios reikia pažymėti, kad vertinant įsipareigojimų nevykdymo trukmę reikia atsižvelgti ne į pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigos datą (naudojamą nustatant skirtiną periodinę baudą už dieną), bet į dieną, kurią baigiasi aptariamoje direktyvoje numatytas perkėlimo terminas. Iš tiesų šia nuostata siekiama paskatinti valstybes nares perkelti direktyvas į nacionalinę teisę per Sąjungos teisės aktų leidėjo nustatytus terminus ir užtikrinti visišką Sąjungos teisės aktų veiksmingumą. Be to, bet koks kitas sprendimas paneigtų direktyvų nuostatų, nustatančių datą, nuo kurios turi būti įsigaliojusios šių direktyvų perkėlimo priemonės, veiksmingumą ir būtų suteiktas papildomas perkėlimo terminas, kurio trukmė, be to, skirtųsi atsižvelgiant į tai, kaip greitai Komisija pradeda ikiteisminę procedūrą,

tačiau vertinant nagrinėjamo įsipareigojimų neįvykdymo trukmę nebūtų galima atsižvelgti į šio termino trukmę. Todėl Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad Rumunijos ir Airijos įsipareigojimų nevykdymas truko šiek tiek ilgiau nei dvejus metus.

Trečia, dėl atitinkamos valstybės narės mokumo Teisingumo Teismas priminė, kad reikia atsižvelgti į šios valstybės narės naujausius bendrojo vidaus produkto (BVP) pokyčius Teisingumo Teisme atliekamo faktinių aplinkybių nagrinėjimo dieną.

Todėl, atsižvelgdamas į visas šių bylų aplinkybes ir Teisingumo Teismo diskreciją, pripažintą SESV 260 straipsnio 3 dalyje, Teisingumo Teismas įpareigojo Rumuniją ir Airiją sumokėti Komisijai atitinkamai 3 000 000 EUR ir 2 000 000 EUR vienkartinės sumas.

PRIMINIMAS: Ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo valstybei narei, kuri neįvykdė iš Sąjungos teisės kylančių įsipareigojimų, gali pareikšti Komisija arba kita valstybė narė. Teisingumo Teismui konstatavus, kad įsipareigojimai neįvykdyti, atitinkama valstybė narė privalo nedelsdama įvykdyti šį sprendimą.

Jeigu Komisija mano, kad valstybė narė neįvykdė sprendimo, ji gali pareikšti naują ieškinį dėl piniginių sankcijų taikymo. Tačiau, jei Komisijai nepranešama apie direktyvą į nacionalinę teisę perkeliančias nuostatas, jos prašymu Teisingumo Teismas gali paskirti piniginę sankciją jau pirmajame sprendime dėl įsipareigojimų neįvykdymo.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Sprendimų [C-549/18](#) ir [C-550/18](#) tekstai nuo jų paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127